

De Kamer heeft ingestemd met onhoudbare beloften.

Martine van Bijlert Afghanistan Analysts Network

Kabinet presenteert script Mission Impossible Kunduz

#Kunduz Dankzij GroenLinks, de kingmaker van de Kunduzmissie, zit de regering vast in een web van onrealistische beloften. Dat is vooral vervelend voor GroenLinks.

Kustaw Bessems
Camil Driessen
Den Haag

'We beloven plechtig dat de door jullie opgeleide politiemannen niet tegen de taliban zullen vechten.' Zo'n soort tekst, met een Afghaanse krabbel eronder, wordt waarschijnlijk vandaag naar de Tweede Kamer gestuurd als bijlage bij een kabinetsbrief. De langverwachte uitwerking van beloften die de regering deed om steun van GroenLinks – én D66 en de ChristenUnie – te krijgen voor de politietrainingsmissie in Kunduz.

GroenLinks-fractievoorzitter Jolande Sap eiste de garantie dat de door Nederland getrainde agenten niet worden ingezet voor gevechten tegen de taliban. Het kabinet ging gewillig overstag en schetste een 'volledig civiele' missie: agenten die boeven vangen en huiselijk geweld te lijf gaan. Tot verbijstering van iedere Afghaanstankenner.

'In Nederland heerst een naïef beeld dat niet strookt met de Afghaanse realiteit', zucht Martine van Bijlert van het Afghanistan Analysts Network over de telefoon vanuit Kaboel. 'De nadruk op het civiele karakter van de politie is goed, maar niet op zo'n verkrampte manier.' In januari raadpleegde de Kamer haar tijdens de Kunduzhoorzitting. Geluisterd is er niet, constateert ze.

'In het huidige Afghanistan vecht de politie tegen de opstandelingen. De politie is zelfs de meest vooruitgeschoven post van de regering. Dan kun je wel afspreken dat zij niet gaan vechten, maar het gebeurt gewoon.' Van Bijlert stelt onomwonden dat de Kamer heeft ingestemd met beloften die niet te houden zijn.

Make-over

Het zijn beloften die vliegensvlug werden gedaan. In een week tijd onderging het oorspronkelijk kabinetsplan voor het opleiden van agenten binnen de NAVO een make-over.

Op 21 januari schreef de regering nog dat het niet kon uitsluiten dat Afghaanse agenten betrokken worden bij militaire operaties tegen de taliban. Een week later stelde Rutte zich 'persoonlijk garant' voor het 'volledig civiel karakter'.

Op 21 januari was het nog essentieel dat Nederland hetzelfde trainingsprogramma als de andere landen geeft. Maar binnen een week ontstond de *Dutch approach*: Nederland zou de 'NAVO-trainingsaanpak in heel Afghanistan beïnvloeden'. De volledige training zou langer gaan duren, maar liefst achttien weken. Mensenrechten en alfabetisering zouden een 'prominente' plaats in het curriculum krijgen.

De NAVO is hierover *not amused*, meldde NRC Handelsblad. De basispolitietraining moet zes weken duren (niet acht zoals Nederland wil) en

In Afghanistan kan niemand zich aan de gevechten onttrekken. REUTERS

545

Nederlanders op missie

De trainingsmissie gaat niet alleen naar Kunduz. In Kaboel komen ook trainers en er gaan F-16's naar Mazar-E-Sharif.

alle landen die agenten trainen moeten zich aan die termijn houden.

En dan speelt ook nog de veiligheidssituatie in Kunduz. 'Merkbaar verbeterd', volgens het kabinet eind januari. 'Aanzienlijk verslechterd' kan de enige conclusie nu zijn. Volgens de regering blijven de Nederlanders binnen als het te gevaarlijk is, maar dat strookt weer niet met het in de praktijk begeleiden van agenten door marechaussees en militairen: een cruciaal deel van de missie dat ook GroenLinks graag versterkt zag.

Zo zijn er nog tal van beloften gedaan die niet stroken met de realiteit. Politiek gezien is dat gek genoeg niet in de eerste plaats een probleem voor het kabinet dat ze heeft uitgesproken, maar voor oppositiepartij GroenLinks, die ze heeft afgedwongen. Het kabinet is verantwoordelijk en behalve GroenLinks zijn ook D66 en de ChristenUnie cruciaal voor het draagvlak. Maar om de uiterst kritische achterban te overtuigen heeft fractievoorzitter Sap erg benadrukt dat al haar eisen zijn ingewilligd. 'Kunduz' is zo, meer dan van wie ook, de missie geworden van Sap en haar partij.

GroenLinks kan zijn steun intrekken als de aanstaande kabinetsbrief niet voldoet, maar die U-bocht wordt in Den Haag als nogal theoretisch beschouwd. Het kabinet – 'u vraagt, wij schrijven' – zal naar verwachting de gewenste papieren ook wel leveren. Dan gaat de missie door. En bij elk incident in Kunduz zullen partijen die tegen waren, zoals PvdA en SP, én de media GroenLinks om de oren slaan en naïviteit verwijten.

Kwetsbaar is GroenLinks daarbij niet alleen doordat de achterban kan opspeken, maar ook doordat één fractielid – de populaire veterane Ineke van Gent – tegen de missie stemde. Zij is potentieel een permanente herinnering aan een beoordelingsfout van haar eigen partij.

Daarbij was Van Gent weliswaar de enige van de tien fractieleden die tegen stemde, maar bij lange na niet de enige met twijfels. Bij sommige voorstemmers speelde mee dat zij destijds kersverse fractieleider Sap niet wilden afvallen. Die had over Afghanistan achter de schermen geëld met premier Mark Rutte en zou direct averij hebben opgelopen als zij haar fractieleden niet had meegekregen.

Deze twijfels maken het GroenLinks extra moeilijk de missie straks te verdedigen. Als die écht niet meer aan de eisen voldoet, gaat 'de stekker eruit', heeft Sap het kabinet laten toezeggen. Maar een missie stoppen is zo simpel niet. En die eisen lijken nu al te hoog om aan te voldoen.

Afghaanse lente Onveiliger dan ooit tevoren?

In ruim een maand tijd werden bij zelfmoordaanslagen in Kunduz de districts-gouverneur, politiecommandant en tientallen burgers, soldaten en agenten vermoord. Volgens de Afghaanse NGO Safety Office was er de laatste twee weken van februari gemiddeld een aanslag per dag.

Van Bijlert van Afghanistan Analysts Network zegt dat jaarlijks als de winter voorbij is meer aanslagen plaatsvinden, maar nu meer dan voorheen. 'Kunduz is dit jaar een van de hotspots.'

Scrabble is hot

Winkels worden geteisterd door 'supermarkt-scrabble'. Mensen spellen vieze woorden met producten en zetten foto's daarvan op Facebook.

Te moe..

Uit een Amerikaanse enquête blijkt dat zes van de tien werkende ouders 's avonds te moe zijn voor een vrije partij.

...Of te lui?

Luike mensen hebben een vergroot risico om een hartaanval te krijgen tijdens seks of andere plotselinge fysieke inspanningen.